

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 pe un an ..... 20 cor.
 pe 6 an ..... 10 cor.
 pe 12 an ..... 5 cor.
 pe o lună ..... 2 cor.

Nr. 1 de Duminecă pe an 4 cor.
 Pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscripte nu se înaloză.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:

de un sir garmond: prima dată 14
 bani; a doua dată 12 bani; a 3-a
 dată 8 b. de fiecare publicare.

Astă abonamentele, cât și inserțiile
 nu sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat

Scrisori nerascute nu se primesc

Prorogarea Dietei.

Ministrului-președinte Tisza i-a succedat
 a trece în ședința de azi noapte a Dietei —
 — cu ajutorul lui Perczel — propunerea
 Daniel, prin care se schimbă pe timp de un
 an unele dispoziții esențiale ale regulamen-
 tului Dietei pentru a împedea obstrucția.

Intre scene extrem de turbulente, cari
 și Ciungușilor li-ar servi spre rușine, Tisza
 prezentă rescriptul Regal, prin care
 Dieta este prorogată pe timp nedeter-
 minat.

Opoziția, până și Apponyi s'a unit sub
 conducerea lui Kossuth, care publice se
 laudă, neputinciosul, că și el știe să facă
 un 1848!

E mai mult ca sigur, că parlamentul
 va fi dizolvat, în scurt timp.

Despre monumentalul scandal raportăm
 la alt loc al foii.

DUPĂ ALEGERI.

Trecurăm și peste alegerile municipale
 din comitatul Arad. Să rezumăm afacerea.

Astă primăvară ne pomenirăm, că sub
 un lilu vag s'a străcurat într'o ședință con-

gregațională urcarea membrilor în congrega-
 ție și o nouă arondare a cercurilor. În
 aceasta nouă arondare se desființează cer-
 curile românești odinioară tari și se împart
 câte la un sat străin de noi; unde nu s'a
 putut face așa, în lipsa comunei străine de
 noi s'a redus numărul delegaților; comunelor
 străine de noi din contră le-a dat cerc pro-
 priu cu alegători sub minimalul prescrip-
 de lege. Cu un cuvânt s'a făcut harta strate-
 gică a fiitoarelor alegeri pe față călcând legea.

Alegătorii români au protestat aceasta
 arondare turcească; dar dl ministru Tisza
 nu a luat în socotință acel protest. Așa se
 făcî așternutul alegerilor săvîrșite estimp.
 Lupta noastră a devenit din cale afară în-
 greunată.

Dar aici atîta nu a fost destul. Dela
 comitat s'a dat lozinca nu-i pardon, și știți
 de ce sunt capabile solgăbiraele și notarășii
 noștri. Și apoi de, ovreii, cari pungă au.
 Destul, că more patrio a curs băntură multă
 și pe față smulgeau cortesia sedulele din mâ-
 nile alegătorilor noștri și li mai și îmbrin-
 ceau. Frații din Caraș-Severin și Hunedoara
 vor ști mai bine cum a mers treaba aceasta,
 căci din furia cu care au pașit organele ad-
 ministrative, se vede diriguirea unei și ace-
 leași mâni, a satrapului Tisza.

Peste aceste baricade a trebuit să asal-
 teze alegătorii români urna. Lozinca lor era:

nu pactăm. Ori scoatem listele curate, ori
 cădem. Astfel se explică și câștigurile și per-
 derile noastre.

Cermeiul, era cuibul unde se alegeau
 domni dela comitat și de tot felul de limbă
 străină. Drept remunerare i-sa urcat dar la
 6 numărul membrilor comitatensii prin noua
 arondare. S'a și candidat protonotarul, fibi-
 răul și căli-va notari. Lista românească a
 eșit însă învingătoare, așa am cucerit 6
 scaune pregătite pentru domni cei mari.
 Pecica românească, Otlaca, Cinteiu, Păncota,
 Zărandul, Agrișul, Șiria, Comlăușul, Vărădia,
 unul după altul înfring barierele arondării și
 a poterașilor, scoțând curate listele românești.
 Ba avem a remarca și caz cum e cel din
 Fazekas-Varsand, unde sunt 85 alegători
 români și 65 maghiari. Din 85 alegători ro-
 mâni votează 75 pe lista românească și
 nici unul pe cea oficioasă. Caz ce trece de
 bravură și face onoare acelui popor până
 acum reprezentat de domni străini de dînsii.

Dar avem și pierderi simțitoare. Hăl-
 magiul astăzi stă sfîșiat în acțiunea alegerii
 de protopop. Nu-i cap, ear cei mici se pi-
 tulară și lista oficioasă triumfă, acolo unde
 poporul e curat românesc. Și perdurăm
 Bărzava cu 4 stâlpi ai partidului național,
 din cea mai înverșunată luptă ce s'a dat
 în toată campania electorală. Boroșineul și
 Buteni au ieșit împistrițate din listă. Și

CRONICĂ.

S'a isprăvit! E lucru mare,
 E lucru tare arătos!
 Incât la Peșta-ți vine a merge,
 Cu primul tren, — chiar și pe jos...

Spuneam, din „porc“ că nu se scot
 Unii pe alții deputații,
 Căci de măgar... mai dat-a Domnul;
 Ei se sporesc, de 'ntrec magnații.
 Dar cum veniră lucrurile?
 De te răsmeri! — In parlament
 Cum se tacesează „patrioții“, —
 De crezi că Tisza-i chiar student:
 „Clapon beiv“, ba tocmăi „beat“,
 E cel mai debil epitet
 Ce poți să dai la prim-ministru,
 ... Când nici Polonyi nu-i deștept...
 Mai este și „june berbant...“
 Și-i strigă și: „Măna pe el!“...
 Noi nu știm cine-a 'nebunit?
 Dar știm că toți sunt ei la fel.

Și par'că-i văd că-s înarmați:
 P'Apponyi c-un mestecău,
 Iar Otvös are-o greblă veche,
 Să tragă 'n parlament mereu;
 Și Ugron, cel de-o mână ciung,
 Aduce-va și el un drug;
 Iar Bánffy, cu mustața friptă,

Aduce-va și el o bătă
 Și Lengyel va urlă pogan,
 Când Kossuth — plânge pe divan...
 Ba Rakovszky, ce-l căpitan,
 De gât lua-va pe „Hauptman“,
 Și la trânteli s'o lua cu Pișta,
 S'a mătura la prima vista
 Chiar parlamentul. Și... „răscurel!“
 Se vor rosti 'ntre mameluți...
 Dar' — durere! Nu pot scrie
 Eu frumos, cum o să fie,
 Cea din dietă comedie...
 Unde-s numai patrioți,
 Pentru cari 'țara-i negoț.
 Sunt un biet de cronicar, —
 Pentru Peșta n'am crețar.

Poate chiar poșta cea de azi
 Ne va aduce veste,
 Că 'n Budapesta parlament.
 Nu e azi, nu mai este;
 Și toți plecat-au să... se odihnească,
 Ca dup'o păruială, — țigănească...

Dar să lăsăm aceste trebi,
 Ce-s scrise 'n altă parte;
 Să mergem, haidem să plecăm
 Departe, — mai departe!

Se 'nchină Papa cu ai săi
 Și Ceriurile roagă,
 Să nu mai cîrgă sânge văi:

L'al păcii 'țar podoabă!...
 Dar Port-Arturul numai mort
 Stössel, atunci îl lasă;
 Și lui Mikado, — ce credeți,
 Numai de atîta-i pasă?
 Căci oamenii nu se plătesc!
 La sufletele moarte
 Pentr'un Mikad și pentr'un 'țar
 Inchină Tolstoi carte...
 Și alții mor pe la răsboi,
 Se bat alții 'n palate...
 Să trecem l'alte gânduri noi, —
 C'ajuns-am prea departe.

Preținde-un mare împărat,
 Ca mândre ori fardate
 La teatrul Curții damele
 Să meargă decoltate.
 Și ce să vezi? S'a 'nfuriat
 „Cafeaua cea cu lapte“!
 Un lucru bun când omul vrea —
 S'explică 'n altă parte!...

De sigur vor fi decoltați
 La gură deputați
 Ce se 'ntrunesc în parlament,
 S'asteaptă cu — ovații
 Pe Körber să-l primească... 'N van!
 Căci: Es gibt nur ein Wien...
 Și 'n Peșta ori cât s'ar obstruă, —
 Politica-i o farfara.

Cei mai excelenți profesori și medici
 îl recomandă ca remediu cu efect
 contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de
 respirație, precum: bronchită cronică, tusă convulsivă,

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea
 corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat
 cu plăcere și de copii. In farmacii să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fle-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvizzera).

Sirolin

Radna, câștigată în rîndul trecut din mînile străine, ear o am perdut sub neomenoasele presiuni.

Însă nu «arondarea» și corupțiunea electorală ne-a trîntit acolo unde ne-a trîntit, ci noi înșine. Pentru că unde am căzut? În Hălmațiu, unde de prezent nu-i cap; în Borșineu unde niște zăpăciți de inteligenți să mulțumesc și cu o impeștrare loială improvizată de dînsii: în Bârzava unde poporul a dus lupta de capul lui cum a putut și știut. Unde însă au fost conducători, acolo a fost și popor, care a trecut prin garda geandarmilor falnic la urnă. Uite cazul dela F.-Varșand, unde poftescți mai mare record?

Oile aud glasul păstorului celui bun — zice Mîntuitorul omenimei — și-l urmează lui. Păstori buni, iubiți-vă poporul vostru și-l chemați, că el Vă cunoaște glasul și Vă urmează, precum a urmat și aici pe păstoriți cei buni.

Năimiții sunt trădători de neam, căci a lor glas nu-l aude și cunoaște poporul și rătăcește în ghiarele lupilor.

Scandale enorme în Dietă.

— Prorogarea Dietei. —

— Ședința de ieri —

Budapesta, 18 Novembre.

În fruntea foii publicăm prorogarea Dietei ce a urmat ca corolar scandalului ne mai pomenite a căror teatru a fost ieri parlamentul din Budapesta.

Istoria parlamentului maghiar, bogată astfel în scene turbulente, desigur va însemna fără părache în analele sale ziua de ieri, când legiuitorii au recurs la pumnii, revolvere și în fiecare minut era teama ca corpul legislativ să se prefacă într'un crunt teatru de sânge.

Ieri s'au ținut două ședințe. Sgomotoasă și plină de scandale a fost și ședința de dimineață, cea de seara însă i-a făcut vârful.

Imbrâncire între deputați.

Vorbea contele Tisza, într'o larmă colosală.

Calău!

Infam!

Trădător mizerabil!

Regele de petrol!

i-se striga din zeci de guri. Neputând în chipul acesta răzbi, s'a pus jos.

Imediat după dînsul s'a ridicat Perczel Dezső în scaunul de președinte, și într'o larmă care-i îneca toate cuvintele, a rostit ceva. Numai în urmă s'a știut c'a declarat moțiunea lui Daniel de primită.

Atunci au urmat scene colosale. Opoziția din toate scaunele, au dat asalt piedestalului prezidial. Guvernamentalii cu sutele sar și dînsii să apere pe președinte. Cîteva secunde în mijlocul unei învălmășeli de nedescris, președintele Perczel stă palid ca moartea. Deodată s'observă strălucirea unui obiect de oțel. — *Il străpung pe președinte!* — strigă un mameluc. O învălmășeală grozavă se naște. Mai mulți inși sar la Rákosi Viktor care a ridicat niște foarfeci spre președinte, alții îl țineau pe Perczel, care-și ridicase pumnii să-l lovească pe Rákosi.

Al doilea moment: un scaun zboară spre președinte, lovindu-l. Il aruncase Lovász Márton.

Al treilea moment: călimare, cărți, volume și hîrtii s'aruncă spre președinte, cari cad cu sgomot pe parchet.

Incinta Camerei era plină de tumultanți.

Prorogarea Dietei.

În situația aceasta infernală, Tisza a leargă la președinte și-i întinde o hîrtie. Era rescriptul regal. Perczel Dezső stînd în picioare, îl citește. Un singur cuvînt nu se putea auzi.

După citirea rescriptului ajunge la cuvînt contele Zichy, care declară în numele opoziției, că nu se va mai dezbate liniștit

în parlament, cât timp va sta în scaunul prezidial un mizerabil ca Perczel Dezső!

Revolver în Dietă.

În învălmășeala nebună, când Eitner Zsigmond, Rákosi Viktor și Ráth Endre au alergat la președinte, Pozsgay Miklos a aruncat o scuipitoare către scaunul prezidial, Drakulics Pál a sărit scoțându-și revolverul. Ráth Endre a strigat:

Uită, infamul acela cu revolver!

În momentul următor, guvernamentalii l'au prins pe Drakulics și l'au tras în altă parte.

Trei sute sticle de șampanier.

Se zice că guvernamentalii erau mai toți beți. Când s'a terminat ședința de după amiază, argații lui Tisza s'au dus cu toții în restaurantul Continental din apropiere și în scurte două ceasuri, trei sute sticle de șampanier au mîntuit.

Se crede că Tisza, în chipul acesta a vroit să insuflă curagiu ciracilor săi.

Când se disolvă Dieta?

În cercurile politice e respîndită știrea că Dieta va fi în 15 Decembrie din nou convocată. Dacă nici pîn'atunci nu va înceta dispoziția revoluționară, atunci Dieta va fi numai decît dizolvată.

Roadele slugărnice!

II.

Din lecția dată de guvern prin întăia neaprobare a banilor pentru internat, comisia administratoare a fondurilor n'a tras nici o învățătură. N'am avut ocazie suficientă pentru a se convinge, că guvernul nici atunci când promite find vorba de naționalități nu-și ține cuvîntul.

Opera de înjosire și de ruinare trebuie să fie completă. După ce perdurăm atîta

Dar știe pentruce n'a mers
L'America, ș'a stat aci
Urban! Căci era înțeles
Cu d'alde Cure, Micloși ...
Presed' americanului?
Ba fișpan al Aradului!
Și faci alegeri pe sprînceană,
Cu oamenii de-această seamă...
Acolo-i vot universal!!
Dar tot nu zice el: „Halal”,
De dragile trânteli mîncate
La Peica și în altă parte.
Cu Iliș el s'a procopsit,
Cu fibrae și notari,
Cu jidovași și cu samsari,
Și tot ce-l slab a îndrăgit,
Că 'ntabăra s'a n'a găsit
Mai bună marfă ca așa;
Cum e pușcașul — și pușca!
Dară de pe picioare pică,
Pe d'ăi soldii cini se ridică
Intotdeauna, omul care
Este lung numa 'n picioare.

Te-ai arătat, Române, falnic,
În întruniri de protestare...
Dar tare fii, și să fii strajnic
Când va sosi și ziua mare,
Ziua de luptă mare lungă!!!
Ca sub picioare-ți să ajungă
Toți acei ce-te urăsc
Și pierzarea ți-o doare.

Cronicar.

IN SPITAL

după

FELIX BRODOWSKI.

În serile lungi de iarnă e liniște în întreg spitalul. Călugărițele rostesc rugăciunile de seară, servitorii dorm. Așternutul li e în mijlocul salei pe pământul gol. Oamenii sănătoși și obosiți de muncă adorm îndată după culcare.

Bolnavii nu mai vorbesc, fie-care se nizuște a-și potoli durerile în somn, și cel-ce nu poate să doarmă, tace suferind pentru a nu conturba liniștea sării. Neconținut privește la pereții mohoriți și întunecoși. În noaptea posomorită liniștea pare înspăimîntătoare! Acuși suspină cineva, altul se mișcă în pat, cutare-va se trezește din vis, rostind cuvinte neînțelese. Ce, și cui vorbește? Nimeni nu-l întrebă, nimeni nu-l răspunde.

În fundul coridorului se vede o ușă mare albă, de asupra ei o tăbliță cu următoarea inscripție:

„N-rul 5, boale epidemice“.

În lăuntru e o sală îngustă, în care străinul numai cu greu se orientează. Licărirea a două lămpi e neputincioasă d-a împrăstia întunerecul, și astfel numai cu greu poți deosebi, că din șirurile lungi numai două paturi sunt ocupate, celelalte goale. Într'unul e un bărbat în cea'lalt un băiat. Un suflet de om mai e în chilie, servitorul, aproape de patul copilului. Rar și lung espiră bătrînul slab și iute băiatul, regulat și tare servitorul. Cele trei ființe numai la aparență se par în apropiere, căci în realitate nici nu se văd, nici nu s'aud, și nimic nu știu una despre alta.

De-odată se aude o voce slabă tremurândă: „D-le Schultz, d-le Schultz“!

La acest strigăt slab, servitorul se desmeticește, ridică capul, își freacă ochii și ascultă.

— D-le Schultz! d-le Schultz!

Se scoală și pleacă spre patul bolnavului.

— Ce dorești? îl întrebă servitorul, plecându-se peste pat. — D-ta ești d-le Schultz?

— Nu, ce te supără?

— O, d-le Schultz, eu sunt foarte neputincios... vă rog... apă!

Sărmanul nu putea să-și deschidă ochii, și din vorbe înțelegea grelele suferințe, ce îndură.

Servitorul îi aduce apă. Inghiți căți-va stropi și se liniște. Servitorul luă ulciorul și se tolăni iarăși în așternutul său.

Multă vreme s'a mai întins bietul copil după apă, dar zadarnice i'au fost toate eforturile puterilor lui enervate.

Servitorul doarme somnul celor fericiți.

În acest moment se deșteaptă din somn bătrînul. Vorbele băiatului.

I'au trezit din visurile grele. Aude limpede unele cuvinte rostite într'un ton plin de milă; d-le Schultz, d-le Schultz!

Fiori îl cuprind, își închide ochii, pare a fi dispărut din față ori și ce vedenii.

Glasul nu încetează. S'aude din nou și iarăși din nou, ca adus pe aripă de vînt, acuși din apropiere, acuși din depărtare și jalnic răsună în aceea noapte liniștită și întunecoasă, ea desperarea unei ființe năcăjite, tradite și părăsite, ca strigătul de durere al unui copil nenorocit.

Bătrînul e cuprins de groază.

— Die Schultz dă-mi nițică apă!...

trebuie să predăm și cele din urmă puține drepturi ce le mai avem.

În statutul zămislit pe vremea lui Bánffy-Ciocan se mai recunoștea (pe hârtie) dreptul de liberă alegere a directorului și profesorilor gimnaziali. Trebuia scăpat și de acesta. Și n'au întârziat.

După ce la postul de director gimnazial impusul guvernului a fost repus de cinci ori cu unanimitate din partea comisiei fondurilor, la concursul al șeselea îl alege cu unanimitate aceeași comisiune. (Să nu uităm însă că era metamorfozată).

Și ingenunchiarea aceasta — cum spunem — au făcut-o cu gând bun.

Comitele suprem le ameția capul, că numai așa pot aștepta ca guvernul să permită înființarea internatului — *din banii noștri* — dacă în alegerea de director vor evita orice conflict cu guvernul sau cu alt cuvânt dacă vor alege pe Gheție.

Acesta era un bun motiv, pentru că comisiunea, în care pătrunse acum spiritul de vânzare a guvernamentalilor și care mai pe urmă numai de frica rușinii publice nu alege de director pe impusul guvernului, era un bun motiv ca acum să-l aleagă cu osanale.

Acum nu mai era temere, că guvernul nu va aproba alegerea. Aprobarea care până atunci se trăgăna cu anii, a sosit în câteva săptămâni.

Alegerea de profesor a lui Dr. V. Meruțiu la catedra de geografie și științelor naturii se făcuse în aceeași zi. Aprobarea acestuia însă nu numai că a întârziat, ci precum se știe a fost cu volnicie răspinsă. Și atunci când guvernul cerea delaturarea lui Dr. Meruțiu, comisiunea care era în oblige față de el, care l'a ales cu unanimitate nu numai pe baza uzului, ci pe titlu de drept... ce a făcut? A protestat doar? Și-a apărat cuvântul dat ori barem dreptul violat? Nimic! Și-a ciulit urechile!

Va să zică nici dreptul recunoscut în lege al fondurilor, cari susțin gimnaziul și pe cari comisia le reprezintă... nici dreptul acesta nu și l'au salvat.

Le-a mai rămas dreptul... *de a plăti*; căci de fapt așa și este astăzi, numai ca-

sarul mai are rost în administrația fondurilor, căci celelalte le decide — înainte de a-și spune cuvântul comisiunea — fișpanul și ministrul.

Și cum am rămas apoi cu internatul? Căci cum văzurăm, împlinirea fără șovăire toate *postulatele* guvernului.

Rău s'a sfârșit și cu aceasta. Oamenii prea puțin versați în ale politicii sănătoase și alții cu tendințe ascunse se îmbrățișau acum cu drag, trâmbițând cu emfază că are să se înființeze cât mai curând doritul internat pe lângă gimnaziul superior din Năsăud.

Cei-ce compromiseră prestigiul fondurilor grănițarești, în neiscușința lor politică, cu toate că au fost arși deatâtea ori, se îngânau cu gândul copilăresc, că pe calea comodă a umilirei cu ori-ce preț, profesală de ei... au să ajungă chiar serbătorii.

Până atunci însă acei, ce cu gânduri ascunse înscenară farsa aceasta în serviciul guvernului — fiindcă ei aveau răsplata în mână — cum zice Românul... ridem în pumn.

Îndată după alegerea de director făcută pe placul guvernului, având earăși promisiunile aceluiaș comite suprem, azi cumnat cu ministrul president, votară din nou suma necesară pentru internat.

Reușita (*recunoașterea banilor noștri*) părea acum sigură, mai cu seamă, că se făcuse pe prețul postului de director... și poate chiar al gimnaziului. Au trebuit fondurile să plătească scump eroarea neiertată, ce au comis-o atunci, când cu stipendiu special au invitat pe dl Gheție să se pregătească pentru Năsăud. Căci dl Gheție s'a făcut mare și n'a mai încăput pe poarta cetății grănițarești; au trebuit să dărime murele ca să-l încapă. Și adus acum în fort, nu mai știi, ce se ascunde în el ca și în calul Troian. Semnele nu sunt bune.

Aprobarea alegerii de director o aduce la câte-va săptămâni chiar directorul suprem cu ocazia vizitei sale la gimnaziu, ear aprobarea banilor pentru internat rămâne... ad Calendas.

După aprobarea lui Gheție urmează volnică neaprobare alui Dr. Meruțiu, ear în zilele trecute *sosește neaprobarea tot atât de volnică a unui alt neeseptionabil profesor* tocmai atunci, când trebuia să fie naintat de definitiv.

Va să zică un alt act de volnicie.

Dar nici aceasta nu era de ajuns. Trebuia să urmeze actul din urmă al farsei, răsplata meritală a uitării de sine. Și nici n'a întârziat.

Acum de curind sosește danaicul răspuns al guvernului cu privire la înființarea internatului: **nu se aprobă** suma votată din banii noștri, votată a doua oară, după ce s'au votat banii pentru drum de fier și după ce au renunțat de fapt la libera alegere de director și profesori gimnaziali.

Eată tabloul! Eată roadele slugărnice!

E un tablou atât de trist, atât de demoralizător acesta și atât de compromițător, încât de acum e crimă de ingrăditudine, de sacrilegiu de a mai invoca numele grănițarilor în faptele urmașilor. E crimă de a invoca numele vrednicilor fundatori la adresa aceluia, cari au primit asupra lor rolul de a cârmul soarta scumpei moșteniri, lăsată de bătrâni nu pentru stomacul și căpătuiala actualilor epigoni, nici pentru vânzare... ci pentru înaintarea culturală a unui *șir de generații*...

Căta bătaie dela Dumnezeu!

Să-ți închipuiești, mărită nație, că s'ar fi cârmuit bine și am dispune liberi peste aceasta avere, care cu numele *incă* și *abea* cu numele este a noastră? Ce am putea face? Minuni! Ași putea spune cu tăria convingerii, că din venitele aceluiaș averi am putea susține toate principalele instituții culturale ale Românilor din statul ungar.

Căci afară de fondurile susținătoare de școale, a căror venit cu toate reducerile cauzate de guvern ating anual cifra de peste 150,000 coroane, afară de aceste, secularele păduri grănițarești, acărora estindere e de aproape 300,000 jugăre catastrale, aduc un venit considerabil chiar și între împrejurările între cari se exploatează.

Aduc un așa venit, încât numai pentru administrație, pentru slujbași — din cari nici unul nu este Român, cu toate că avem și noi oameni cualificați chiar din ținut — cheltuiesc la an vre-o 200,000 coroane. Și din ce mai rămâne se mai aruncă câte o coajă și proprietarilor...

Dar abea mai rămâne. Căci guvernul ceru a se face catastrarea *cu spese de patru sute de mii cor.* Au trebuit să ridice administrației palate, în suma nu mai puțin decât earăș *câteva sute de mii coroane*... și mai pe urmă au trebuit să voteze pentru trenul, ce are să se facă dela Beclean la Năsăud, *un milion de coroane*.

Și toate aceste în contul pădurilor, hipotecate astfel... poate pentru vecie.

Sume enorme sunt acele, capital considerabil, care vorbește mai mult decât orice s'ar scrie.

Să ne închipuim acum, că acești bani s'ar folosi pentru scopul, în vederea căruia au fost destinați, nu pentru altceva, decât pentru scopuri de adevărată cultură românească, lipsită de orice politică unde am sta? De sigur cel puțin materialicește am putea fi asigurați pentru multă... multă vreme înainte.

Dar alt tablou, altă scenă ne prezintă realitatea!

După atâtea pierderi, după atâtea compromiteri, chiar acei ce le-au înscenat încep

Cuvintele sună la înțeles, cineva cere apă. Se cutremură de spaimă. Privește în jur, dar nu vede nimic, numai jocul monoton de raze palide ale unei lumini de ceară.

Bătrînul aștește. În vis i-se pare, că din toate părțile se apropie câte un copil bolnav, să-l ceară ajutorul, dar în întunecimea infernală nu zărește pe nime.

Deodată însă i-se pare că aude o mișcare. E grozav a descrie tot ce vede atunci.

Razele palide ale lămpii descoper o figură întunecoasă, ca un verme neputincios târîndu-se pe lângă pături.

— Marcel, Marcel... nu duce ulciorul... o Dumnezeule... apă... să beau... Domnule Schultz!

Nici o îndoială aceea e vocea ce auzise mai înainte. Nu-i timp de pierdut, aici se simte lipsa unui ajutor — își zise... și de nou ascultă.

— Apă... apă... sunt atât de slab... apă să beau... și iarăși s'a liniștit gura nevăzută și au tăcut buzele subțiri.

N'a priceput! Ah! Cum n'a înțeles mai de timpuriu! Acest lucru atât de simplu! Cum n'a întins ajutor celui nefericit!

Apă! Apă!

Devine iritat... se scoală se uită'njur de sine.

— E cineva aici?

Cuvintele lui răsună în gol. Servitorul doarme visul celor drepti. Oamenii sănătoși, obosiți de muncă dorm adânc în primele ore ale nopții.

E cu neputință a asculta în liniște vorbele pline de milă ale aceluiaș băiat. Trebuie ajutor. Picioarele-l tremură, merge fără spor răsămându-se de masă, mâinile încă-l tremură și cu ele

întreaga masă. Mîntea i-se întunecă, ochii i-se în-păingenează. Picioarele nu-l țin, e slab încă.

Apă!... Apă!

Totuși pleacă... trebuie să meargă. Pășește doi pași. O Dumnezeule! Pentru ce trebuie să se stângă lămpile chiar acum? Ce întunec infernal în acest loc îngust! Vântul se aude înspăimântător, șueră sinistru prin coridor, răpind orice gândire a bietului om.

Unde se duce și ce voește? Nu știe nu-și aduce aminte... toate le-a uitat.

Ah! Apă... își aduce aminte. Se târăe în patru picioare. Ajuge în coridor. Lumina se răspândește pretutindenea. Ochii-l schinteiază. Din depărtare vede apeductul.

O noaună speranță! O noaună putere! O puternice cer, cât ești de bun! Măinile tremurând abea pot ține ulciorul. Se umple cu apă... simte atâtea bucurie, atâtea sentiment de fericire! Nu peste mult va întinde ajutor! Dar iată! scapă ulciorul din mâinile tremurând și istovite de putere, iar el slăbit cade la pământ. Toată speranța și-a pierdut, amețit... dar în acest minut l-a ridicat o mână puternică.

Era ziuă, s'a recules. De toate și-a adus aminte de noaptea trecută și năcazurile suferite. Lângă un pat maicele au ingenunchiat și cu mâinile încredinșate înaltă rugăciuni la Dumnezeul atot-puternic.

Bolnav stătea întins, liniștit și nemișcat sub un covor. Suferințele s'au sfârșit! Un suris blând dispăre de pe buzele palide ale băiatului.

Petru E. Papp.

a ni-se văiera îngrijați (!) de soarta școlilor.

Ba nu e tocmai de mult, când un membru din comisia administratoare a fondurilor, un român guvernamental inspirat și instruit totdeauna de comitele suprem, tremurător însă până în curelele dela picioare s'a ridicat cu propunerea, ca comisiunea să ceară pentru gimnaziul din Năsăud *subsidiul de stat*.

S'a rezervat actualilor epigoni tristul rol de a începe o nouă pagină neagră în istoria instituțiilor grănițarești.

Căci totuși e prea mult să știi, că aceiași oameni votează pentru scopuri străine de destinație, sume oribile, sute și sute de mii, ear când e vorba de susținerea ultimei relicvie — profanați astăzi aceea; să vezi cum chiar între ei, cari au luat asupra-le îndatorirea de a o păzi, se afla câte unul gata a o pune la . . . tobă.

Și dacă atunci n'a aflat răsunețul aceea fatală propunere . . . totuși ea ne-a rămas în urechi ca un glas de cucuveică. Dar mai trăește Dumnezeu nostru!

Școalele noastre deci cu toată baza solidă, ce li-s'a pus sunt sguduite din temelie. Situația culturală în ținutul Năsăudului e sdruncinată și tot atât de slabă devine și situația economică a populației.

Acolo, unde până în ultimele decenii abea vedea-i picior de ungar și de jidan, astăzi au ocupat atâta teren, încât ne scot poporul pe dealuri. Ba astăzi ungarul și jidovul au în Năsăud două institute de bani cari sug până în măduvă pe bietul popor.

Eată rostul politicii Năsăudenilor, cari cu puține excepții, mai totdeauna au stricat solidaritatea națională.

Eată rostul politicii guvernamentale, care s'a inaugurat în acel ținut cu apariția d-lui Ciocan?

Eată roadele rușinoasei slugărnicii!

Orî să ne spună liberalii guvernamentali (căci numai în Năsăud există un atare partid național românesc!) care este rezultatul politicii lor?

Desastrele ce ne-au ajuns!

Ne-au adus la marginea prăpastiei averile instituțiilor noastre, au otrăvit spiritele și ne-au compromis prestigiul moral al ținutului.

Au fost și sunt agili la luptă, când e vorba de a submina pe un frate! Sunt neîntrecuți când cere guvernul să împedice un lucru românesc. Evident e cazul cu chestia parochială din Rodna, când nici chiar pe unul, ce se crede membru al partidului național, nimic nu-l împedecă de a corteși alături de fișpan, în contra unui coleg, alt membru al comitetului național, doritul poporului din aceea parochie. (Dar despre aceasta cu alta ocazie).

Tot rezultatul acelei nefaste politice, față de atâtea enorme pierderi se reduce la avansarea d-lui Ciocan ca profesor universitar și la căpătuirea unor discipuli ai săi: încolo tot pierderi.

Oameni buni, cari mai aveți inimă și mai țineți seamă de răspunderea față de posteritate, înțelegeți odată că nu e bine să faceți politică de capul vostru! Uitați trecutul și împăcați-vă, strângeți rîndurile și vă apropiați de steagul pe care e scris: *solidaritatea tuturor Românilor!*

E oara unsprezecea!

Non quis, sed quid.

Memorandul Episcopatului

bisericeii gr-or. rom. din Ungaria și Transilvania, înaintat d-lui ministru de instrucție Berzeviczy, în chestia reformelor școl.

(Urmare).

Excelența Voastră d-le Ministru!

Am terminat observările noastre, prin cari am relevat acele dispozițiuni ale proiectului de sub întrebare, pe cari noi le escepționăm. Ca rezultat al acestor observări constatăm, că proiectul cestionat nu numai pedagogicește este o imposibilitate, ci dispozițiunile lui în deosebi vatămă adânc dreptul autonom al bisericeii noastre. Proiectula de sub întrebare în cea mai mare parte scoate afacerile școlare din cuercul de competență al autoritaților bisericești și prin scopul ce se pune instruirii limbii maghiare face imposibil școalele noastre să-și împlinescă acea chemare pedagogică, pentru care confesiunea noastră își susține școalele sale. Cu adâncă părere de rău a trebuit să ne convingem, că am ajuns în astfel de situațiune, în cât factorii competenți ai bisericeii noastre vor fi nevoiați a supune unei serioase cercetări întrebarea, dacă întră împrejurările create prin proiectul de sub întrebare, prin susținerea mai departe a școalelor noastre confesionale, cari materialicește apasă deja greu asupra poporului nostru miser, facem ori ba vre-un serviciu bisericeii și patriei noastre?

Dar', înainte de ce ne-am hotărî la acest pas de incalculabile urmări, în conștiința patriotismului nostru sincer și din considerare pentru interesele sfinte ale bisericeii noastre, cu încredere ne adresăm Excelenței Voastre și ferbinte Vă rugăm, ca proiectul de sub întrebare ori să-l retrageți cu desăvîrsire, deoarece legile în vigoare ale patriei noastre dau înaltului guvern deplină putere de a controla școalele noastre și a le închide chiar, dacă acelea nu ar corăspunde cerințelor legii, ori dacă retragerea proiectului ar întimpina greutate, sa fie schimbate dispozițiunile lui astfel, ca toate drepturile confesiunii noastre asigurate prin art. de lege XX din 1848, cum și prin Statutul organic sancționat de Majestatea Sa pe temeiul art. de lege IX, din 1868 se rămâna nealterate. În ce privește ajutorul de stat, cerem executarea art. de lege XX din 1848, și în înțelesul acestei legi, nu mai puțin pe temeiul punctului VIII din dispozițiunile generale ale Statului organic statul, respective înaltul guvern să ne pună la dispozițiune sumele necesare pentru dezvoltarea școalelor noastre în chip corăspunzător cerințelor moderne.

Excelența Voastră d-le Ministru!

Deși în cele premergătoare am eshauriat observările noastre, cari se refer strâns la proiectul de sub întrebare, cu toate acestea credem a ne împlini o patriotică datorie, când în legătură cu aceasta atragem atențiunea bărbaților de stat cari de prezent conduc destinele patriei, asupra împrejurării, că și proiectul de lege despre care vorbim este unul dintre acele mijloace, prin cari se alterează principiile fundamentale ale pactului din 1867/8. O constatăm cu adâncă durere, căci în tendința aceasta vedem slăbirea condițiunilor de întărire și fericire a statului nostru, ear' noi deplin credincioși punctului de vedere al bărbaților de stat din 1867/8, suntem convinși, că și fericirea

noastră proprie este condiționată numai dela fericirea patriei noastre mult iubite.

Prea frumos exprimă această idee genialul și înaintea poporului nostru în vece neuitatul baron Iosif Eötvös în opul său «Cestiunea naționalităților». «Opt sute de ani locuitorii de diferite limbi ai acestei țări s'au simțit cetățeni ai unei țări, cari cu privire la limbă au rămas Slavi, Români, Germani, dar pentru nici un moment n'au încetat a fi Ungari, și la cari cerbicia cu care au ținut la limba lor proprie, niciodată n'a primejduit unitatea patriei, căci precum sub jugul turcesc de un veac și jumătate, astfel și mai târziu fiecare naționalitate numai în puterea și libertatea patriei comune a găsit garanța libertății sale proprii».

Astfel propovăduiește poporului său baronul Iosif Eötvös, adevăr grăind, dar puterea și libertatea patriei comune nu se poate întemeia pe prigonirea etnică a fiilor ei nemaghiari, cari niciodată în contra ei nu au păcătuit, cari sincer o iubesc, ci numai pe adevărata libertate, egalitate și frățietate. Aceasta a fost intențiunea legilor fundamentale din 1867/8, ceace se adeverește pe deplin prin proiectele adresei către tron din 1861 și 1866. «Voim, ca întru cât se poate aceasta face fără dimicarea țării și fără jertfirea independenței ei legale, toate pretenziunile naționale ale compatrioților nostri de altă naționalitate să fie asigurate prin legi» — astfel glăsuiește adresa către tron a dietei din 1861, ear în proiectul de adresă al lui Francisc Deák din 1866 se cuprind următoarele: «Majestatea Sa să ne ofere putința și privilegiul pentru regularea raporturilor noastre interne astfel, ca prin satisfacerea mulțămitoare, dreaptă și echitabilă a tuturor cetățenilor patriei noastre de orice naționalitate și religione țara să devină earăși puternică, spre a putea fi stălp neclintit tronului și statului».

(Va urma).

D I N D I E T A .

Budapesta, 17 Nov.

Lupta în parlament a ajuns în al *doilea stadiu*. Ministrul-președinte Tisza a prezentat *moțiunea pentru ședințe paralele*.

Ședința a fost la culme agitată, și epizodele furtunoase urmau unele după altele, ca și valurile sbiciuite de orcan.

Dezbaterea s'a început cu discuțiune înaintea ordinii de zi.

Holló Lajos a întrebat pe baronul Feilitzsch, care prezida, dacă va respecta ori nu regulamentul Dietei.

Feilitzsch răspunde, că prezidiul nu poate fi interpelat.

Hock János în numele grupării Bánffy, declară, că dinșit nu vor respecta regulamentul ce s'aduce în mod ilegal și oricare minoritate se va reîntoarce în parlament, e datoare să continue obstrucția.

Kossuth Ferencz, între aplauzele frenetice ale partizanilor săi, declară că dinșul și partidul său, *nu vor recunoaște regulamentul ilegal, nici odată*.

A urmat contele Tisza István, care și deastădată a ținut un discurs, foarte războinic, mai războinic poate, ca ori când.

În pauză, kossuthiștii au început să cânte cântecul lui Kossuth, ear liberalii aclamau cu frenezie pe Tisza.

S'a inscenat o demonstrație, care a delectat câteva minute publicul galeriei.

— Trăiască Tisza!

— Abzug Tisza!

Redeschizându-se ședința, a luat cuvântul *Kossuth* apoteozând obstrucția, care la noi e așa, ca razele soarelui, care a fructificat incompatibilitatea, judicatura Curiei în materie de alegeri și cuceririle militare.

Contele *Zichy Aladar*, în numele partidului popular, salută la aceia cari nu recunosc pentru dînsul regulamentul Dietei.

— Se poate zdrobi — zice — opoziția, dar pe tirani îi va zdrobi Nemesa.

A mai vorbit *Vázsonyi Vilmos*, electrizând șirele opoziției.

La sfîrșit Tisza și-a prezentat moțiunea pentru *introducerea ședințelor paralele, după amiază dela 4 până la 9 ore seara.*

Moțiunea a fost primită destul de liniștit din partea opoziției. Se părea că erau toți pregătiți să vină și altceva, nu numai atîta.

Alegerile congregaționale

din comitatul Aradului.

Complectăm cu următoarele lista membrilor congregaționali români publicată în numărul nostru de ieri pe cât ne era cunoscut rezultatul alegerilor.

În cercul Chișineului la **Zarand** a reușit tot lista noastră, aleși fiind *Nistor Flueraș* și *Teodor Berariu*. Astfel azi putem da lista completă a membrilor români aleși în congregațiunea comitatului nostru, cari sunt următorii 44: *Vasile Goldiș, Dr. Aurel Novac, Teodor Orga, Trăilă Teretean* și *Vasiliu Ciorgar* (Pecica); *Cornel Mladin*, (Curtici); *Dr. Ioan Trailescu, Simion Codrean, Ioan Franco* și *Brad Todor* (Otlaca); *Traian Terbenț, Petru Vancu, George Papp* și *Romul Motorca* (Agris); *Petru Bătrân* și *Teodor Bozgin* (F.-Vârșand); *George Ciobrș* (Giula-Vârșand); *Teodor* și *Titus Guleș* (Semplac); *Petru Muntean, George Moldovan* (Totvărădia); *Protasie Givulescu* (Soborșin); *Sim. Buda, Teodor Dan, Filip Leuca* și *Ioan Serendan* (Pâncota); *Dim. Popovici, Cornel Ursuși, Petru Sas, Andr. Leucuța, G. Vidican* și *Nicolae Leu* (Cermieu); *Aug. Boțoc* și *Virgil Mihulin* (Comlăuși); *Iuhu Bodea* (Buteni); *Ioan Ardelean* și *Ioan Tăran* (Chișineu); *Romul Ciorgariu, Dr. I. Raț, Ioan Russu-Șirianu* (Șiria); *Petru Truța* (Hălmagî-Ciuci); *Petru Vesa* (Petriș).

Răsboiul ruso-japonez.

Prima divizie a escadrei Baltice sub ordinul admiralului *Rosdestvensky* va părăsi azi portul *Dakar*, care este situat pe coasta Senegalului, aproape de *Cap-verde*. Distanța dela *Libau* până la *Cap-verde* reprezintă aproape a patra parte a depărțării dintre *Marea Baltică* și *Marea galbină*. Escadra rusă, care a părăsit *Libau* la 15 Octombrie, a făcut drumul d'aici până la *Dakar* într-o lună; în chipul acesta va putea sosi la *Port-Arthur* abia pe la 15 Februarie la *Port-Arthur*.

Dacă luăm, că incidentul dela *Hull* a cauzat flotei rusești o întârziere de câteva zile, timpul aproximativ al sosirii escadre în *Oceanul Pacific* poate fi pus pe la finea lunii lui *Ianuarie*.

Pe atare timp admiralul rus nu va putea găsi port liber în *Mandciuria*. N'având în felul acesta nici un sprijin sigur, el se va vedea silit să se dimită la o luptă deschisă pe mare. Dar aci se ivesc multe ipoteze cu șanse foarte dubii.

Divizia a doua a escadre ruse, probabil că azi ori mâine va traversa canalul *Suez*. Nainte de a pleca mai departe din *Marea Arabiei*, escadra asta va merge la *Madagascar*, unde se va reuni cu divizia care în calea ei spre *Extremul Orient* încungiura *Africa*. Astfel reunită întreaga flota va face drumul spre *Port-Arthur*.

Pentru a treia oră anunță depeșele, că *Stoessel* este grav vulnerat. Tot aceste știri făceau de câte-va ori mort pe *Kuroki*.

Mai semnificativă este vestea despre sosirea unui contra-torpilor rus la *Tși-fu* între mîi de pericole, putând înșela foarte îndrăzneți *vigilanța vaselor japoneze*, cari formează brăul de blocadă în jurul portului.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 19 Novembre 1904.

— Din cauza sîntei sîrbători *Arhangelul Mihail* și *Gavril de Lunt*, Nr. proxim al foii noastre va apărea numai *Marți la amiază*.

— Ziua de *Sf. Elisabeta* s'a serbat la instituttele noastre din *Arad*, Sîmbătă cu solemnitatea obișnuită. La serviciul funebrau oficial în catedrală, pentru împărăteasa — regina *Elisabeta* de pie memorie, a asistat P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp*, corpul profesoral dela institutul ped. teologic, elevii acelui institut și elevele școlii de fete cu internat.

Vorbirea ocazională a ținut-o elevilor profesorul *Ioan Costa*, în sala mare seminarială.

— Aniversare regală. La 2/15 Noemvrie s'au împlinit 35 de ani de când M. Sa Regele *Carol I* s'a căsătorit cu *Augusta Soverană*.

Di Dim. Sturdza, președintele consiliului de ministri, a prezentat în numele guvernului, felicitări *Majestăților Lor*.

— Caz trist. Primum următoarele șire despre o nenorocire familiară:

În ziua de 14 l. c. soția lui *Mitru Sora* din *Spiniș* (*Bihor*) necugetând la urmările stricte ce se pot întîmpla a pus lângă cuptorul din casă cănepa să se usuce, urmarea a fost, că pe cînd părinții erau pe afară, ear în casă unica lor fetiță de 3 ani, cănepa a luat foc aprinzându-se întreaga casă, ceea ce observând deserații părinți iute au pătruns prin flacări se mîntue fetița lor, dar era prea tîrziu, căci fetița în urma arsurilor peste puțin timp și-a dat sufletul, devenind astfel jertfă neprecauțiunii mamei sale.

Și nefericiții părinți în urma arsurilor încă se luptă cu moartea.

— Congresul internațional studențesc, „*Corda Fratres*“ va avea loc în anul viitor la *Liège* în *Belgia*.

Studenții maghiari vor lua parte în număr mare la acest congres, și vor cere ca să se elimineze din program toate chestiunile politice și naționale.

— Telegrama lui *Wilhelm al II.* către *Roosevelt*. Împăratul Germaniei a adresat președintelui *Statelor-Unite Americane* o telegramă de mare însemnătate politică. Ea sună astfel: „Cele mai sincere ale mele felicitări. Binecuvîntarea cerului asupra d-voastră.“

Quod bonum felix taustumque sit populo americano.

Din felicitarea aceasta, partea latinească, dă un caracter deosebit telegramii suveranului german, pentru că ea se adresează în același timp și „poporului american“. Deci felicitarea n'are numai o însemnătate de pretenie între cei doi șefi de state.“

După comentariile ziarelor germane, telegrama imperială vrea să dovedească încrederea ce o are

Germania în politica națiunii americane așa cum a fost și e ea condusă până acuma de *Roosevelt*.

Se știe că ține împăratul *Wilhelm* la menținerea și cultivarea bunurilor raporturi cu puternica republică transatlantică. Acum două ani a trimis pe frate-său la *Washington* și primirea cordială ce i-s'a făcut prințului *Henric*, desigur că a servit de substrat o telegramă de felicitare în cestiune.

— Alegerile italiene și Vaticanul. *Papa* n'a repetat la aceste alegeri din *Italia* ordinul către catolici de-a nu lua parte, așa zisul *Non expedit*. „*Pol. Cor.*“ prevede că la alegerile viitoare clericaliții italieni vor fi organizați în partid și se vor amesteca la alegeri. La *Vatican* sunt mulțumiți cu rezultatul alegerilor, cari vor întări ministerul *Giolitti*, a cărui politică tolerantă în chestiile religioase e foarte mult prețuită. Se mai crede că în urma atitudinii înțelepte și împăciuitoare a *Vaticanului*, relațiile lui cu *statul Italian* se vor îmbunătăți.

— Sfințirea bisericii din *Luceșoara*. Ni-se scrie: În 8 Noemvrie ziua *Mucenicului Demetriu* st. n. s'a sfințit biserica gr.-cat. română din *Borod*, prin episcopul *Demetriu Radu*. Festivitățile aranjate au lăsat cu acest prilej triste impresii în noi toți căți am azistat ca martori oculari la dînsule. O poartă mare de triumf a fost ridicată în onoarea prelatului român lângă pămîntul lui *Sahlender* cu inscripțiunea „*Isten hozott*“ și „*Isten vele*“ împodobită cu mulțime de stegulețe roșu-alb-verde. Episcopul a fost găzduit la preotul local *Emil Perényi*. Dimineața s'a ținut actul solemn al sfințirii, azistat de suita episcopicească *Dr. A. Lauran, Popescu, Bulc* ș. a precum și de preoțimea dimprejur. Înainte de cheruvimi *P. S. S.* a ținut predica ocazională, nu putem zice că fără timbru național, dar lipsind din ea accentuarea păcii religioase, turburată în părțile noastre atât de des prin tendențele proselitate ale capitlului din *Orade*.

După terminarea ceremonialului, *P. S. S.* a primit deputațiunile. Într-aceste era și una număroasă: a preoțimii drept credincioase române, care însă a crezut de cuviință a saluta pe prelat. Primirea ei, nu se poate zice însă c-a fost prea prietinoasă și în special n'a amintit nici aci prelatului încetarea proselitismului, dar nici nu prea putea căci tocmai pe cînd deputațiunea era la prelat, afară niște țărani din *Soren*, agitați de preotul gr.-cat. de acolo *Clintoc*, așteptau să intre la prelat, ca să le făgăduiască marea și sarea. Bieții români cu căciulele 'n mîni, răzimbau gardul de ocol, așteptând puiul fript să le sboare 'n gură, dar nu se vedea nici puțină răchie, pentru stîmpărarea setei lor după sf. Unire. D'aci au fost îndrumați la dl. protopop *Sipos*, care ar face bine să înceteze cu turburările aceste, căci atîta trebuie să știe că nu astfel se propagă pacea și cuvîntul evanghelic, ci în modul acesta ne amărîm zilele și aruncăm mărul discordiei între frați.

Inteligența număroasă care a azistat la actul sfințirii, după aceea s'a resfirat pe la un birt ori altul, fără vre-un prînz comun ori altă convenire socială. Seara s'a ținut petrecere cu dans, care asemenea a decurs fără nici o animație ori însuflețire. Nici o cordialitate, nici o căldură ci par'că erau o grămadă de oameni învrăjbiți între olaltă. Ne-am depărtat decepționați dela actul sfințirii bisericii din *Borod*.

Jubileul Teatrului Național din *Craiova*. Duminică s'a serbat la *Petru Național* din *Craiova* jubileul de 50 ani dela fondarea lui.

S'au spus versuri ocazionale și s'a jucat comedia „*Pe malul gârlei*“.

— Monumentul regelui *Frideric* la *New-York*. Sîmbăta viitoare se va face la *New-York* cu mare pompă dezvălirea monumentului regelui *Frideric* ai *Prusiei*.

Vor ține discursuri festive generalul *Loewenfeld* și ambasadorul german *Speck* de *Sternburg*.

Va răspunde președintele *Roosevelt* și generalul *Chaffe*, șeful statului major al armatei americane.

— Statuele din grădina *Luxemburgului*. S'a decis că nici un monument nu se va mai putea ridica în grădina *Luxemburgului* (*Paris*), de cît atunci cînd se va arăta că au trecut 10 ani dela moartea aceluia în onoarea căruia se ridică statua.

Această măsură a fost luată din cauza multelor monumente ce s'au ridicat în această

grădini și cari nu sunt la locul lor într-o grădină publică.

În 1901, s'a mai luat o asemenea măsură, după propunerea dlui Dusolier, dar termenul era numai de 5 ani dela moarte.

Dovedindu-se insuficientă acea măsură, s'a luat aceasta din urmă.

— **Încercări de psihologie japoneză.** Corespondentul francez al ziarului „Le Temps”, în Tokio, de mult se ostenește a găsi tot felul de cusururi Japonezilor, pentru a micșora meritele lor sau, cel puțin, pentru a le descoperi asemenea lipsuri, în cât să se poată mângăia că superioritatea rasei albe este și rămâne asigurată. I-a examinat dela declarația războiului până aduma, în cele mai deosebite împrejurări ale vieții lor publice, începând cu momentele de entuziasm războinic, la vestea vre-unei victorii mai strălucite și sfârșind cu cele de mâhnire pentru unele pierderi dureroase, — ca pe vremea raidurilor escadrei delavladivostoc, — și cu cele de furie împotriva unor trădători reali sau închipuiți ai intereselor japoneze.

Lucrul pe care îl tot întoarce mai mult pe toate fețele, și din care scoate cele mai bucurătoare încheeri pentru superioritatea rasei albe, e că Japonezii ar fi lipsiți de inițiativă, că ar forma ca un singur trup, în care trăiește sufletul mare al nației lor, Dai Nippon; că ar fi deci o armată pe care nici o armată din lume n'ar pute-o birui în luptă dreaptă și dacă s'ar lupta după plan bine cercetat și pus la cale până în amănunte de statul major. Crede însă corespondentul că nu se află nici un general japonez în stare a lua o hotărâre grabnică, a face un plan nou, impus de împrejurări noi, și că, din pricina aceasta, i-ar putea ușor bate generalii europeni, înzestrați cu rașejune în concepție și în stare a trage foloase pe dată de împrejurări favorabile, cari le-ar da în mână armatele japoneze.

Din nefericire pentru corespondentul francez și pentru rasa albă, cunoștințele psihologice ale acestui scriitor lasă foarte mult de dorit și mai mult încă îi lipsesc cunoștințele asupra așa numitului suflet al unui popor spre deosebire de sufletul individual.

Dacă ar fi cunoscut studiile sociologice făcute de specialiștii europeni, ar fi văzut că Japonezii sunt departe de a se afla în așa numită fază gregară, fază de turme, a popoarelor; ar fi știut că ei au eșit din această fază de mult încă și că dezvoltarea lor individuală e foarte mare. Nu trebuie să ne lăsăm amăgiți de neputința noastră de a face deosebire între un Japonez și altul; căci, de fapt, același lucru ar păți și ei față cu ori-care popor alb, și lor li s'ar părea că toți albi sunt turnați pe același calapod. Dovada cea mai bună că Japonezii au foarte dezvoltată individualitatea și spontaneitatea, e perfecția cu care au ajuns a aplica lupta în tiraliori, tragerea focului individual și nu în salve, uriașa stăpânire asupra lor înșile în focul luptei, folosul ce soldații și ofițerii știu trage din incidentele luptei fără a avea nevoie să aștepte comanda dela general, etc.

Toți specialiștii europeni și americani au constatat aceste însușiri caracteristice și dimpotrivă, că Rușii tot nu pot să se desbale de tendința de a ataca cu grămada, de și focul puștilor și tunurilor moderne face din aceste atacuri în coloane dese un măcel și o absurditate; instinctul e mai tare și individualitatea prea puțin dezvoltată pentru a merge la atac puțin dezvoltată la atac fără a simți la cot pe vecinul din dreapta și pe cel din stînga fără a-și multiplica aștarea individuală prin sugestia ce dă privirea altor înși cari fac tot aceleași mișcări și exprimă aceeași simțire.

Prin urmare, proba focului arată că Japonezii sunt tot așa de tare dezvoltați individual ca Englezii și Americanii întrecând în această privință pe Ruși, nu numai pe Siberieni.

Dar e de netăgăduit că la Japonezi se observă ceva care, la prima vedere, seamănă a gregarism; deosebirea e însă că au ajuns la o coeziune atât de mare sufletească, având individualitatea foarte dezvoltată, în urma unei culturi vechi, așa că la Japonezi avem o fază de solidaritate între înși, la care popoarele de rasă albă n'au ajuns încă.

Japonezii au și însușirile individualizării și ale solidarizării sufletești a acestor individualități superioare. Dovadă bună e și faptul

că în realitate Japonezii au schimbat de mai multe ori planul de bătăie, nu numai în total dar și în parte, ținând seamă de împrejurări. Specialiștii citează între altele, că planul primitiv ar fi fost a înainta dela Gensan, pela Ma-oersan la Ialu, spre Girin și Harbin și că l'ar fi părăsit, aflând că a fost vândut Rușilor. E pe urmă ofensiva lui Kuropatkin, la care Japonezii nu se puteau aștepta, știind bine că ar fi o greșală, și totuși au găsit ce trebuie făcut și până la cât să se folosească de ocazia ce li-se dădea, de-a câștiga, înainte de a fi fost gata cu pregătirile, o biruință așa de însemnată.

Prin urmare, încheierea e că noi Europeanii trebuie să căutăm a ne dezvolta individualitatea și inițiativa, dezvoltând în același timp și coeziunea noastră socială, care să ne facă, pe de-o parte în stare a ne sluji de armele moderne, ear pe de alta a fi în stare de jertfele cele mai mari pentru patrie.

— **Neaună în Arad.** De aproape o săptămână a început să abure un vânt subțirel, ce pătrundea până la măduvă, așa, că oamenii tr baură să se îmbrace ea în dricul iernei. În adevăr timpul început să se înăsprească subit, și chiar această schimbare rece a temperaturii a contribuit mai ales la aceea că lumea să se simțească de odată ca în Siberia. Vântul, care zilele trecute bătea vehement, alaltăeri s'a prefăcut în udevărat orcan de iarnă, prin ce a sczut și mai mult temperatura, chiar la amiază cu 4 grade C. sub zero. Peste noapte s'a schimbat timpul: vântul bătea mai molcom.

Joi seara începută să inouzeze, și Vineri dimineața ne trezirăm cu pământul alb. Zăpada care căzuse groasă de un deget, pe la 10 ore s'a topit. Timpul este moale, mereu noros.

— **Cu sabia și condeiul.** Numărul din urmă al ziarului „Novi Krai” care apare la Port-Arthur, tipărit când pe hârtie care a fost albă odată, când pe hârtie roșie, albastră, galbenă și une ori pe hârtie de împachetat, are în capul primei pagini mica dar emoționatoarea informație:

„De eri sala redacției și imprimeria ziarului se află sub focul inamicului. Vite 12 bombe ne-au spart geamurile și au găurit zidurile locale.

— **Carambol.** Se telegrafează din Beclcherec, că pe linia Beclcherec-Chichinda-mare s'a întâmplat o nenorocire: două trenuri personale s'au ciocnit. Izbilura a fost atât de vehementă, încât mai multe vagoane s'au făcut țandere. Vieți de om din fericire n'au căzut jertfă acestui nou accident.

— **Fanatismul soldaților japonezi.** Din Tokio corespondentul ziarului „Osaka Mainichi” vestește că două regimente cari au luat parte la atacurile contra Port-Arthurului, sunt formate numai și numai din membri de al secției Șir sau Honvani. Nici unul din ei nu așteaptă să se întoarne viu din război. Unde-i omul care să aibă curaj a merge tot înainte, când toți cei dinaintea lui cad secerati? Chiar și aceste regimente par că șovăesc. Atunci ofițerul unui batalion i-a adunat pe al lui în ploaie de gloanțe de pușcă și de tunuri de revolver și le-a zis: „Înainte, vitejilor, în raiu; dacă va îndărăptați, iadul vă așteaptă”. Așa vorbeau preoții budhiști pe vremea lui Nobugana, care purta războiu contra lor. Ofițerul a mai zis: „Dacă va întoarceți vii, vă așteaptă ordinul balaurului de aur”. Oamenii au prins curaj și cu strigătul: „Namu Amida Butsu”, în cinst-a lui Budha au luat forturile.

— **«Românii din statul ungar»** este titlul unui volum de 330 pagini, format mare, apărut în București din peana redactorului nostru dl *Russu Șirvanu*.

Importanța lucrării acesteia se va putea judeca deja și după ce vom arăta ce se tratează în trânsa. Pe temeiul datelor statistice oficiale, autorul tratează următoarele:

I. Numărul și comunele în cari locuiesc Românii, arătând teritoriul comunelor, totalul locuitorilor, câți sunt Români și de ce confesie, câți Unguri, Germani etc., câți știu carte, câți știu ungurește și câți au emigrat?

II. Sporul Românilor în intervalul dela 1890—1900, făcând comparație și cu celelalte naționalități. III. Maghiarizarea. IV. Cuceriri și pierderi. V. Amestecul. VI. Repartizarea. VII. Viața familiară. VIII. Contingentul militar. IX. Starea culturală. X. A-verele. XI. Emigrările.

Un volum costă 5 lei. Pentru a înlesni însă tuturor să-și procure cartea, în Ungaria cartea aceasta va costa numai 2 cor. 50 fileri; cine dorește să și-o procure, să se adreseze administrației «Tribunei», trimițând suma de mai sus, plus 10 fileri portul postal.

— **Istoria pentru începutul Românilor de Petru Maior** se poate procura dela societatea Academică «Petru Maior» pentru 1 coroană plus 20 bani timbru postal. A se adresa secretarului numitel societăți, dl Mihai Șerban (Budapesta, Molnár-utca 20. II. 10 A).

Se află de vânzare un exemplar bine păstrat din „Enciclopedia Română” pentru 60 cor. A se adresa Redacției acestui ziar

Atragem atenția on. public asupra anuțului lui *Igaz Sîndor*.

TELEGRAME.

— **Serviciul telegrafic al Agenției Române.** —

Tși-fu 17 Nov. Agența Reuter vestește că contratorpilor rusesc *Ristoropny* a ajuns în portul dela *Tși-fu* după ce a suportat turmentări grozave pe mare în urma viforului cu zăpadă. Vasul a ancorat în port în același loc, unde ancurese și contratorpilor *Retșitelny* remorcat (tîrit) cu forța din port de către Japonezi.

Căpitanul încrușătorului chinez *Hai-tung* a mers pe bordul vasului rusesc unde s'a întreținut mult timp cu comandantul rusesc.

Se crede că *Ristoropny* va încerca să scape noaptea de urmărirea Japonezilor.

Londra 17 Nov. Agența Reuter primește vestea din Suez, că guvernorul acestui oraș a rugat pe consulul străin să informeze pe agenții societăților de navigație, că sub durata trecerei escadrei Baltice prin canalul Suezului toate vapoarele cari merg în direcțiune nordică, să fie oprite în drumul lor, ca vasele ruse să aibă liber parcurs prin Canal.

Tșifu 18 Nov. Agența Reuter este avizată, că Rușii au aruncat în aer vasul *Ristoropny*.

Saint-Petersburg, 18 Nov. (Oficial) Locotenentul general *Sacharov* telegrafează că ziua de 15 Nov. a trecut în pace.

Avis.

În tipografia diecesană a apărut, și se află de vânzare, deja în a III-a ediție: „Rugăciunile școlarilor, și cântări bisericesti” pentru școlarii și școlărițele dela școalele populare rom. gr.-or. Alese și întocmite de „Un prieten al școlarilor”. Cărticica ca înfățișare e foarte drăguță, — legată în părăți tari și costă modestul preț de 40 fil., dându-se rabat de 15% la sută și are următorul bogat cuprins: I. Rugăciuni, Poruncile lui Dumnezeu, Poruncile bisericesti, Tainele; II: Rânduiala vecernei, Rânduiala utreniei, Catavasiile Născ., Catav. la Înălțarea cinstitiei Crucii, Lăudăciunile, Doxologia cea Mare, Polielenul, Pripelele; III. Dzeasca Liturgie, Rugăciuni de masă, Troparele Învierii, și Troparele sărbătorilor; conține 72 pagini.

Bibliografie.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzarea următoarele cărți:

„Carmen Sylva“ de Vojen	Cor. 1.— plus	5 fil. porto
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.—	5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40	5 „ „
„La Roma“ de Russu Șiriau	2.—	10 „ „
„Școlarul declamator“	„ 0.50	5 „ „
„Vatra părăsită“ I. Slavici	„ 1.50	10 „ „
„Stropi de rouă“	„ 1.—	10 „ „
„Aur“ Const. Hodoș	„ 1.50	10 „ „
„Telegrama“ farză în 3 acte	„ 0.30	3 „ „
„Calendarul“ dieceșei aradane	„ 0.40	10 „ „

A apărut:

Legendar sau carie de cetire pentru școalele populare de Vasile Petri. Partea I. pentru al treilea și al patrulea an de școală. Ed. XIII revid. Emendată și aprobată definitiv de înaltul minister reg. un. de culte și instr. publică prin emisul său de dato 12 Febr. 1891 Nr. 35.990. Prețul legat 1 cor. Sibiu 1904. Ed. Autorului.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor comitetului de supraveghere de Alfred Kormos, trad. autorisală de Const. Popp, funcționar la centrata inst. de credit și de economii „Albina“. Prețul 1 cor. 50 fil. Se află de vânzare la tip. Archiepiscopul Sibiu.

Limba maghiară pentru elevii școalelor populare române de Iuliu Groșoreanu și Iosif Moldovan, învățători. Acest manual, care compus în mod rațional, pe baza experiențelor îndelungate, va ușora mult sarcina învățătorului și a școlarilor, întru însușirea limbii maghiare. se poate procura în librăria editorului Petru Simțion din Arad cu prețul de 50 fileri, cu rabatul îndatinat.

A apărut și se află de vânzare la librăria și litografia Petru Simțion în Arad următoarele:

Duett, roman de Conan Doyle, tradus de Dr. Victor Onișor.	1.60
Iubire — Durere, M. Eminescu și Veronica Miele, scrisori, note, impresii, epilog de Nic. V. Baboceanu.	2.—
Să-l urmărim, roman de Henryk Sienkiewicz, tradus de T. D. Protopopescu.	1.—
Quo vadis, I. și II. Henryk Sienkiewicz, roman din timpurile lui Nerone, ediția I. ilustrată ambele vol.	4.50
Zile trăite, de N. Gane.	3.—
Viorele, versuri de I. Popescu-Polyelet.	1.—
Foiletoane, de Ilarie Chendi.	2.50
Modele, de cusături românești edate de Minerva Cosma, caetul I. —.50 bani, caetul II. colorat.	1.—
Intre vis și viață, de Delavrancea.	3.—
Itagi Tudosie, tipuri și moravuri, de Delavrancea.	3.—
Câteva clipe, poezii de Artur Stavri.	2.—
M. Eminescu, Literatura populară, scrisori inedite.	1.50
Geniu pustiu, roman de M. Eminescu.	2.—
Floricele de câmp, schițe ușoare de Aurel C. Domșa.	1.—
Stropi de rouă, poezii de Elena din Ardeal.	1.—
„Sămăntorul“, revistă literară săptămânală, apare în București, numărul	—20
Limba maghiară, de Iuliu Groșoreanu și Iosif Moldovan.	—50
Jurnalul femeii, săptămânal ilustrat, educație, recreație, mode numărul.	—25
Calendarul Poporului, pe 1905.	—40
Raze de lună, nuvele, schițe și altele de Vasile E. Moldovan.	1.50
Dușmănie, roman de V. E. Moldovan.	1.—
La comanda e de a se adăuga cu 20 de fil. mai mult pentru porto. Prețurile se înțeleg în coroane	421 3—6

A apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metrop. 1. Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. Cestiuni din dreptul și istoria bisericii românești unite, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 fileri Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma, în Schematismul arhidieceșei de A. Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. Vechile episcopii românești: a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Belgradului, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 sor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fileri (pentru România 5 lei).

8. Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spedându-se banii înainte, — ori contra rambursă. 390 —19

Redactor responsabil în absența d-lui Ioan Russu-Șiriau: Sever Boen. Editor-proprietar: George Nichia.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Comis

poate afla aplicațiune la

Casa de modă a lui Rosenblüh H. & C-ie.

Numai tineri de 24—25 ani, simpatici și cu referințe excelente să se recomande. Români, ori cari posed și limba română vor fi preferiți.

De vânzare

În 5 comitate proprietăți de pământ de arat, pădure, livadă dela 200—4000 jugăre, un jugăr dela 60—280 fl. Partea cea mai mare întabulată, cu amortizare de 20, 30 și 40 ani. ținuturi muntoase **vii**, în Arad **case de închiriat**, cari aduc venit anual de 7 și 8¹/₂% **sunt de vânzare.**

Cu detalii servește

DEUTSCH M. A.

A R A D, Salac-utca.

Damele Engleze, nici odată nu folosesc cremă, ci lapte de castraveți, care se poate căpăta în calitate veritabilă engleză în farmacia lui Balassa K. Budapesta, Erzsébetfalva. Are efect necondiționat sigur și este un mijloc cosmetic inofensiv, care deja după o scurtă tolosire îndepartează alunitele petele de ficat, zgrăbunțele nutesseri, și tot felul de impurități faciale, dând teantului un aspect tineresc și viori. Să fim cu atențiune, ca pe fiecare flacon să se poată ceti numele lui Balassa. Un flacon 2 cor., săpun de castraveți veritabil englez 1 cor, pudră de castraveți 1 cor. 20 bani. Se poate căpăta în ori-care farmacie; prin poștă se trimite de către farmacistul Balassa Kornél, Budapesta, Erzsébetfalva Deposit principal la farmacia lui Földes Kelemen, și drogueria lui Vojtek és Veisz. 367

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

CIOBAN ȘI NADRA

măestru zidar diplomat.

A R A D, Deák Ferencz-utca 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construiți de planuri, facer de buget pentru prețuri foarte ieftine.

Cu toată stima:

CIOBAN ȘI NADRA.

Am onoare a recomanda sprijinului on. public

prăvălia mea de croitorie de primul rang

pentru

croitul de haine p. bărbați

precum și

asortimentul meu bogat în stofe de modă.

Cu deosebită stimă:

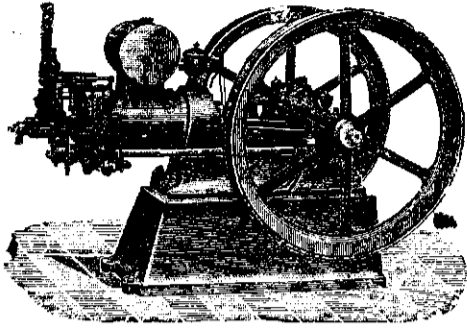
Schäffer Henrik

ARAD, Andrassy-tér (Casa Bing)

Nr. telefonului 208.

Numărul Telefonului 86.

Birou de mecanica și atelier de mașini.
Intreprindere de instalațiuni
de gaz și apeducte.

BEER ISTVÁN
 inginer privat.

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS, Küttl-tér

Tot felul de instalațiuni de iluminare
 de ori-ce sistem, deposit de reflectori,
 instalațiuni de băi și closete.

Executare specialistă de reparațiuni
 de mașine și cazane. 318

Planuri și bugete gratuite.

Numărul Telefonului 86.

Valentiny József iun.
 croitor.

ARAD, strada Fabian Nr. 12 la colțul
 stradei Deák Ferencz (Casa Bonts).

Confecționează tot felul de

costumuri, pardesiuri și paletouri

pentru bărbați, pentru prețuri culante din
 materii indigene și engleze de lână, după
 croiu modern.

Novitățile pentru sezonul de toamnă
 a sosit deja și astfel mă aflu în poziția
 plăcută ca pe lângă prețuri ieftine să co-
 respund celor mai delicate pretensiuni.

Cu stimă: 342

Valentiny József jun.
 croitor.

ARAD, Strada Fabian Nr. 12.

Fabrică de piano
 — (furnizor al curții ces. imperiale.) —
 cu motor de vapor
PETROF ANTAL

TIMIȘOARA Józsefváros, Temető-utca 13 szám.
 Depositul fabricii în Cetate (Belváros) Zápolya-u. 4.
 Recomandă depositul său bogat asortat în piano
 indigene și străine, pianine, harmonii și cimbele,
 pentru prețuri foarte culante de fabrică.

Nr. Telefonului 557. 418

KALMÁR JÓZSEF

prăvălie de aparate electrice.

ARAD, Salacz-utca 2.

Are în deposit:

bicicle de primul rang
 precum și toate părțile constitutive pentru
 bicicle, gumi și lămpi de acetylen!

In atelierul său
 reparaază, transformă și mărește bicicle
 cu roate mobile.

Primește emailarea de bicicle în foc, ni-
 chelarea părților constitutive de bicicle,
 sau ori-ce reparațiuni de felul acesta.

— Condițiuni de plătire favorabile. —

Montează:

telefoane cu încopciare de
 cerc ori catrală.

Telefoane mici de case,
 instalări de clopoțele e-
 lectrice, ori reparaarea
 acestora.

— Prețuri culante. —

Are în deposit:

Mașini de cusut SINGER
 Mașine cu suveică rotunda sistem Singer
 ori mașini de cusut pentru odăi.

In atelierul său
 se primesc tot felul de reparațiuni apar-
 tinătoare acestei branșe.

Se primesc reparațiuni de mașine de
 brodat în rate favorabile lunare.

Nr. Telefonului pentru oraș și comitat 242.

BAZAR NOU!

MARFURI NOUE!

CASĂ de MODĂ și TRUSOURI PENTRU DAME

Masztig Pál, Arad,

ANDRÁSSY-TÉR 22 sz., față în față cu casa comitatului.

Au sosit mărfurile cele mai noi pentru femei și bărbați. — Mare asortiment de:

pâuze, șifon, rechisite de masă, mărfuri gata pentru dame și trusouri.

Rugând on. public să binevoiască să cerceteze cât mai des prăvălia mea bogat asortată, rămân

cu stimă **MASZTIG PÁL.**

354